

Vraag 4 van 5

Voorgesteld wordt dat kinderen via het volgen van thuisonderwijs aan de leerplicht kunnen voldoen indien het thuisonderwijs aan minimum kwaliteitsnormen voldoet waarop de onderwijsinspectie toezicht houdt. Welke effecten verwacht u van dit voorstel? Is dit voorstel voor u in de rol van ouder, leraar of onderwijsbestuurder werkbaar? Zo nee, waarom niet? Kleven er volgens u risico's aan de voorgestelde maatregelen? Zo ja, welke?

Fijn dat thuisonderwijs nu een volwaardige status krijgt in de wet. Ik denk dat het wetsvoorstel een aantal verbeteringen brengt ten opzichte van de huidige situatie. Thuisscholers verdienen lof en steun omdat thuisonderwezen kinderen goed presteren op het gebied van leiderschap, lezen, schrijven, rekenen en sociale interactie met anderen (Kunzman & Gaither, 2013; Medlin, 2013). Voor de mensen waar het om gaat, inclusief ondergetekende, is thuisscholing een belangrijk onderdeel van hun leven.

Een van de doelen die worden genoemd in het IAK is het borgen van “*minimum kwaliteitsnormen*” voor ieder kind. Het is belangrijk dat de overheid kan ingrijpen als ouders hun kinderen educatief verwaarlozen. De staatssecretaris presenteert geen data over de grootte van deze groep (misschien is er wel onderzoek naar gedaan, ik heb het niet kunnen vinden). Het zou dus kunnen dat de regering een probleem wil oplossen dat er niet of nauwelijks is.

Daartegenover staat dat de regering voorstelt om het geweldsmonopolie in te zetten om ook de succesvolle thuisscholers op te leggen op welke locatie (artikel 15b), in welk land (art. 15g), hoe (art. 15c), wat (art 15d), wanneer (art. 15f) en in welke taal (art. 15d) ze hun kind dienen te onderwijzen. Deze verregaande inbreuk op de vrijheid is niet nodig om minimum kwaliteitsnormen te borgen en bereikt voor veel kinderen juist het tegenovergestelde.

Wat goed onderwijs is voor het éne kind, kan nutteloos zijn voor de andere. Dit wetsvoorstel legt thuisscholers dezelfde kaders op als voor regulier onderwijs. Voor de kinderen die floreren buiten deze kaders wordt de kwaliteit juist omlaag gehaald. Van garanderen is zeker geen sprake, want voor veel kinderen bestaat er in het reguliere onderwijs geen alternatief dat voor hen werkt.

De situatie waar ikzelf mee te maken heb is die van een kind dat van zichzelf nieuwsgierig is aangelegd. Hij heeft weinig aansporing of structuur nodig om dingen te leren, maar duikt in een onderwerp op het moment dat het zijn interesse prikkelt en laat het onderwerp niet meer los. Welk onderwerp dat is en wanneer het zijn interesse prikkelt weten we niet van tevoren. Hij past het toe ook buiten de theoretische setting en is er soms dag en nacht mee bezig. Een taal leren doet hij het liefste door te oefenen in het land waar die taal wordt gesproken. Materiaal is soms Nederlands, maar meestal Engels. Met dit wetsvoorstel kan hij niet het onderwijs krijgen dat bij hem past. Hij moet op één locatie blijven zitten, volgens een vooropgezet onderwijsplan werken, in Nederland blijven en leren uit Nederlandse boeken.

Als het doel van de regering is om minimum kwaliteitsnormen te garanderen voor kinderen, dan zou een onderscheid moeten worden gemaakt tussen thuisschoolouders die met succes

hun kind thuisscholen, en ouders die vrijstelling hebben aangevraagd en vervolgens hun kind educatief verwaarlozen. De ouders die kunnen aantonen dat ze bij de eerste groep horen zouden vrij moeten zijn in de manier waarop ze onderwijs geven.

Dit kan worden bereikt met een kleine aanpassing in het wetsvoorstel. Laat de thuisscholer (in art. 15b) kiezen uit de volgende twee mogelijkheden om de thuisschool in te schrijven:

- a) Laat een kind jaarlijks een test maken op het gebied van rekenen en taal die ook wordt gemaakt door zijn/haar leeftijdsgenoten die op een reguliere school zitten. Is het kind op een niveau dat vergelijkbaar is met het niveau van zijn/haar leeftijdsgenoten (bv. binnen één standaarddeviatie onder het gemiddelde), dan wordt automatisch vrijstelling verleend zonder tussenkomst van de schoolinspectie. Of;
- b) Een onderwijsplan laten goedkeuren door de onderwijsinspectie zoals nu beschreven in art. 15b-1-a van het wetsvoorstel.

Als de thuisschoolouders kiezen voor optie a en het kind niet slaagt voor de testen, dan krijgen ze vier weken de tijd om alsnog een onderwijsplan in te leveren en aan alle gestelde regels te voldoen om een thuisschool te mogen zijn. Na een (voorlopig) oordeel van de schoolinspectie moet de thuisschoolouder in de gelegenheid worden gesteld om verbeteringen door te voeren waarna een finaal oordeel van de schoolinspectie kan worden gevormd.

Dit garandeert dat educatief verwaarloosde kinderen komen bovendrijven en de overheid aan haar verplichting voldoet. Het laat thuisschoolgezinnen waarin de kinderen floreren vrij om naar eigen inzicht de beste lesmethode te gebruiken en scheelt het kosten omdat de schoolinspectie minder gezinnen hoeft te controleren.

Een tweede punt van kritiek is de manier waarop wordt vastgesteld of het kind thuis geschoold mag worden. Zoals het nu is geformuleerd moet de schoolinspectie beoordelen of de thuisscholer aan de gestelde normen voldoet. Zo niet, dan moet het kind verplicht naar een reguliere school. Voor sommige kinderen is niet-perfecte thuisscholing nog altijd beter dan het reguliere onderwijs. Het uitgangspunt zou moeten zijn dat het kind de beste van alle beschikbare opties krijgt. Niet of de thuisschooldocent aan alle overheidsnormen heeft voldaan.

De schoolinspectie zou hierin ook niet de hoogste rechter moeten zijn. De schoolinspectie zal ongetwijfeld zeer kundige mensen in dienst hebben die veel ervaring hebben met het inspecteren van reguliere scholen. Ze hebben echter nog geen ervaring met het inspecteren van thuisschoolsituaties. Daarbij komt dat ze, zoals genoemd, inspecteren op basis van normen die bij ze bekend zijn. Juist thuisscholers hebben de mogelijkheid om innovatieve en effectievere onderwijsmethoden te gebruiken die (nog) niet zijn opgepikt door het reguliere onderwijsstelsel. Daarnaast zijn schoolinspecteurs ook gewoon mensen. Een menselijke fout moet niet meteen betekenen dat een kind wordt gedwongen om naar een reguliere school te gaan.

In het geval van een meningsverschil tussen de ouders en de schoolinspectie moeten ouders in beroep kunnen gaan bij een onafhankelijke raad of rechtbank op de grond dat a) dat het oordeel van de schoolinspectie is gebaseerd op feitelijke onjuistheden, b) het oordeel van de

schoolinspectie voorbij gaat aan wat er in de wetenschap is aangetoond of c) het individuele kind ondanks het oordeel van de schoolinspectie bij de thuischool beter af is dan in het reguliere stelsel.

Hiermee borgt de overheid een minimum onderwijskwaliteit voor alle kinderen en staat belang van het kind voorop. Door de bewijslast bij de ouders te leggen, kan worden voorkomen er in kansloze gevallen in beroep wordt gegaan. In de loop van de tijd zal er jurisprudentie ontstaan waarmee de schoolinspectie haar taak nog beter kan uitvoeren.

Vraag 5 van 5

Hoe zou een thuisonderwijzer zijn pedagogisch-didactische bekwaamheid kunnen aantonen? Kunt u dit toelichten?

De vraag zou moeten zijn waar het individuele kind beter af is: in het reguliere onderwijs of in de thuischool. Dit zal vaak de thuischool zijn omdat een docent in het reguliere onderwijs haar aandacht moet verdelen over 30 kinderen, terwijl een thuischoolouder 1-op-1 aandacht kan geven (Bloom, 1984).

Ik begrijp dat de regering vanuit een zorgplicht wil proberen een minimumniveau van docenten te garanderen. De vraag alleen of dit mogelijk is. In het reguliere onderwijs lukt het de overheid in ieder geval niet. Bijna iedereen heeft wel eens les gehad van een uitgebluste leraar die zijn tijd uitzit tot zijn pensioen, maar niet ontslagen kan worden.

Mijn voorstel zou zijn om deze eis te schrappen voor de mensen die een HBO of WO diploma hebben.

Voor de overige groep zou het dan een cursus/examen kunnen zijn dat is toegespitst op de praktijk van het thuischolen. Daarbij zou het fijn zijn al er geen monopolie wordt gecreëerd voor een cursus- of examen-aanbieder.

Getekend,

Een vader

Bibliografie

- Bloom, B. S. (1984). The 2 Sigma Problem: The search for methods of group instruction as effective as one-to-one tutoring. *Educational Researcher*, 13(6), 4-16.
- Kunzman, R., & Gaither, M. (2013). Homeschooling: A comprehensive survey of the research. *Other education: the journal of educational alternatives*, 2(1), 4-59.
- Medlin, R. G. (2013). Homeschooling and the question of socialization revisited. *Peabody journal of education*(88), 284-297.